

«Τρεις ήπειροι ενωμένες για ένα ιδανικό...»- 60 χρόνια από το Συνέδριο της Τριηπειρωτικής

Φέτος συμπληρώνονται 60 χρόνια από την πραγματοποίηση του Συνεδρίου της Τριηπειρωτικής στην Αβάνα τον Ιανουάριο του 1966. Πρόκειται για ένα από τα πλέον κομβικά γεγονότα των προσπαθειών των λαών του Τρίτου Κόσμου, λαών που είχαν μόλις κερδίσει την ανεξαρτησία τους πολλές φορές μέσα από ένοπλες και βίαιες συγκρούσεις, να υπερβούν την παρακαταθήκη της αποικιοκρατίας, να αντιμετωπίσουν την απειλή του ιμπεριαλισμού και της νεο-αποικιοκρατίας και να διαμορφώσουν μία νέα παγκόσμια τάξη βασισμένη στην εθνική ανεξαρτησία, την πολυμερή εξωτερική πολιτική και τη διεθνιστική αλληλεγγύη.

Το Συνέδριο της Τριηπειρωτικής του 1966 έπιασε το νήμα που άρχισε να ξετυλίγεται με το συνέδριο της Μπαντούνγκ το 1955, το οποίο συγκλήθηκε από τον πρόεδρο Σουκάρνο της Ινδονησίας, του Συνεδρίου για την Αλληλεγγύη των Αφρο-Ασιατικών Λαών του 1957 στο Κάιρο και των δύο πρώτων συνεδρίων του Κινήματος των Αδεσμεύτων στο Βελιγράδι (1961) και στο Κάιρο (1964). Πλέον, ήταν η σειρά της Κούβας υπό την ηγεσία του Φιντέλ Κάστρο να φιλοξενήσει τη νέα προσπάθεια συντονισμού των χωρών του Τρίτου Κόσμου, την ώρα που μαινόταν ήδη ο Πόλεμος του Βιετνάμ. Ήταν τέτοια η πολιτική σημασία του Συνεδρίου της Τριηπειρωτικής, το οποίο εμβάθυνε το αντιαποικιακό πνεύμα των προηγούμενων συναντήσεων συνενώνοντας τους εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες με τη σοσιαλιστική προοπτική, ώστε να οδηγήσει τις δυνάμεις του ιμπεριαλισμού να «εξαφανίσουν» τον γραμματέα του Συνεδρίου Μεχντί Μπεν Μπαρκά πριν ακόμα εκείνο ξεκινήσει.

Σήμερα, το πνεύμα της Τριηπειρωτικής ζει ακόμα. Ζει την ώρα που μαίνεται η γενοκτονία του παλαιστινιακού λαού στη Γάζα, ζει την ώρα που οι αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες απαγάγουν τον πρόεδρο της Βενεζουέλας Νικολάς Μαδούρο, ζει την ώρα που η Κούβα συνεχίζει να ασφυκτιά από το το αμερικανικό εμπάργκο, ζει κατά τη διάρκεια των βομβαρδισμών των ΗΠΑ και του Ισραήλ απέναντι στο Ιράν, ζει την ώρα που διαμορφώνονται οι συνθήκες του Νέου Ψυχρού Πολέμου απέναντι στην Κίνα. Έχει, λοιπόν, ιδιαίτερη σημασία να ξαναθυμηθούμε, 60 χρόνια μετά, την παρακαταθήκη του Συνεδρίου της Τριηπειρωτικής.

Η «εξαφάνιση» Μπεν Μπαρκά ενόψει του Συνεδρίου

Ο Μεχντί Μπεν Μπαρκά ήταν ο επικεφαλής της Εθνικής Ένωσης Λαϊκών Δυνάμεων (*Union Nationale des Forces Populaires*, UNFP) του Μαρόκου. Όντας ο υπ' αριθμόν 1 εχθρός της Γαλλίας μέχρι την ανεξαρτησία της χώρας το 1956, ο Μπεν Μπαρκά έγινε, στη συνέχεια, ο υπ' αριθμόν 1 αντίπαλος του βασιλιά Χασάν Β'. Ο ίδιος πρωτοστάτησε στη διάσπαση του Κόμματος Ιστικλάλ με την αποχώρηση της αριστερής του τάσης, την ώρα που η δεξιά τάση υποστήριζε ολοένα και πιο ένθερμα τη μοναρχία, αρνούμενη να δώσει συγκατάθεση στη διεξαγωγή εκλογών, καθώς και την παρουσία αμερικανικών στρατιωτικών βάσεων στη χώρα. Ο ίδιος εξορίστηκε από το Μαρόκο το 1963 εν μέσω του Πολέμου της Άμμου εναντίον της Αλγερίας, όπου καλούσε τους Μαροκινούς στρατιώτες να αρνηθούν να πολεμήσουν σε αυτό τον πόλεμο εναντίον του νεοσύστατου αλγερινού κράτους. Ο ίδιος αμέσως κατέφυγε στο Αλγέρι, όπου συναντήθηκε με τον Τσε Γκεβάρα, τον Αμίλκαρ Καμπράλ και τον Μάλκολμ Χ ενώ, στη συνέχεια, ταξίδεψε στο Κάιρο, στη Ρώμη, στη Γενεύη και στην Αβάνα ώστε να συναντηθεί με εκπροσώπους των εθνικοαπελευθερωτικών κινημάτων για τη διεξαγωγή του Συνεδρίου της Τριηπειρωτικής τον Ιανουάριο του 1966. Όπως είπε ο ίδιος: «τα δύο ρεύματα της παγκόσμιας επανάστασης θα συναντηθούν εκεί: το ρεύμα που προέκυψε από την Οκτωβριανή Επανάσταση και εκείνο της εθνικοαπελευθερωτικής επανάστασης».

Αυτή η δήλωση ήταν που έμελλε να τρομοκρατήσει το ιμπεριαλιστικό μπλοκ. Στις 29 Οκτωβρίου 1965, ο Μεχντί Μπεν Μπαρκά απήχθη έξω από τη Brasserie Lipp στην Αριστερή Όχθη του Παρισιού. Τα ίχνη του έκτοτε αγνοούνται. Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη θεωρία για την εξαφάνισή του, ο Μπεν Μπαρκά εντοπίστηκε από τη Μοσάντ εκ μέρους των μαροκινών υπηρεσιών πληροφοριών, η οποία βοήθησε εν τέλει στη δολοφονία του από Μαροκινούς πράκτορες και τη γαλλική Αστυνομία και, στη συνέχεια, εξαφάνισε το πτώμα.

Ένα είναι το βέβαιο: Το συνέδριο της Τριηπειρωτικής που θα ακολουθούσε είχε μπει για τα καλά στο μάτι του ιμπεριαλισμού.

Δύο, τρία, πολλά Βιετνάμ: Η διεξαγωγή του Συνεδρίου

Το Συνέδριο της Τριηπειρωτικής διεξήχθη, τελικά, στην Αβάνα της Κούβας από τις 3 μέχρι τις 16 Ιανουαρίου 1966. Λόγω της «εξαφάνισης» του Μεχντί Μπεν Μπαρκά μόλις 1,5 μήνα πριν τη διεξαγωγή του Συνεδρίου της Τριηπειρωτικής, δεν δημοσιοποιήθηκε ποτέ η πλήρης λίστα των συμμετεχόντων του Συνεδρίου στη διεξαγωγή του οποίου συνέβαλε καθοριστικά ο Μαροκινός ηγέτης. Ωστόσο, δεν ήταν μόνο η «εξαφάνιση» Μπεν Μπαρκά ο μόνος τέτοιος λόγος. Στις 22 Νοεμβρίου 1965, ο γενικός γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ινδονησίας Ντίπα Νουσαντάρα (Αχμάντ) Αϊντίτ εκτελείται στα πλαίσια του αντικομμουνιστικού πογκρόμ που διαδέχτηκε την ανατροπή του προέδρου Σουκάρνο υπό το πρόσχημα της κομμουνιστικής απειλής και την εγκατάσταση του Σουχάρτο ως προέδρου, υπό τη στήριξη της CIA. Ήταν μία από τις πρώτες πράξεις μίας από τις μεγαλύτερες σφαγές του 20ού αιώνα, με τις περισσότερες εκτιμήσεις να υπολογίζουν τον συνολικό αριθμό των

θυμάτων να ξεπερνά τα 1 εκατομμύρια θύματα, με ορισμένες να τον φέρνουν στην τάξη των 2 με 3 εκατομμυρίων θυμάτων. Φυσικά, ήταν ακόμα νωπή η μνήμη της δολοφονίας του Πατρίς Λουμούμπα στα δάση του Κονγκό το 1961.

Στο Συνέδριο παρευρέθηκαν ο Αμίλκαρ Καμπράλ, ο ηγέτης του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα στη Γουινέα-Μπισάου εναντίον των Πορτογάλων, καθώς και ο Λουίς Αουγούστο Τούρσιος Λίμα, ηγέτης των Ενόπλων Επαναστατικών Δυνάμεων (*Fuerzas Armadas Rebeldes, FAR*) της Γουατεμάλας, ζητώντας υποστήριξη στους αγώνες που διεξήγαγαν. Ωστόσο, οι τοποθετήσεις που προκάλεσαν τη μεγαλύτερη αίσθηση ήταν εκείνες των εκπροσώπων του Βορείου και του Νοτίου Βιετνάμ, οι οποίες δεν πέρασαν απαρατήρητες από τις αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες που είχαν λάβει ενημέρωση για τα τεκταινόμενα του συνεδρίου. Χαρακτηριστικά, ο Νουίν Βαν Τιέν, εκπρόσωπος του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου του Νοτίου Βιετνάμ, είπε ότι οι Βιετκόνγκ ήταν αρκετά ισχυροί για να κερδίσουν οποιονδήποτε πόλεμο τους επιβάλλεται από τους «Γιάνκηδες ιμπεριαλιστές και τους λακέδες τους», καθώς και ότι, «ακόμα και αν οι Γιάνκηδες, αντί να εγκαταλείψουν τις στρατιωτικές τους επιχειρήσεις, έστελναν 300.000, 400.000 ή περισσότερους στρατιώτες στο Νότιο Βιετνάμ, δεν θα μπορούσαν να νικήσουν». Σε αντίστοιχο πνεύμα ήταν και η τοποθέτηση του Τραν Νταν Τουϊέν από το Βόρειο Βιετνάμ.

Για τους συμμετέχοντες συνέδρους, ο πόλεμος στο Βιετνάμ αποτελούσε υπόδειγμα για τους αγώνες που επρόκειτο να δώσουν απέναντι στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό. Ο πρόεδρος της Κούβας Οσβάλντο Ντορτοκός Τοράδο, στην τοποθέτησή του, δεσμεύτηκε για την «απεριόριστη υποστήριξη» προς τον αγώνα των Βιετναμέζων, ενώ ο Τσε Γκεβάρα, παρά το γεγονός ότι δεν παρευρέθηκε στο Συνέδριο διότι την ίδια περίοδο βρισκόταν στα βουνά της Βολιβίας πολεμώντας τον τελευταίο του πόλεμο (όπου και θα δολοφονούνταν λίγο καιρό αργότερα), ανέφερε, στο «Μήνυμα προς την Τριηπειρωτική» μετά τη διεξαγωγή του Συνεδρίου, τα εξής:

«Η Αμερική, μία ξεχασμένη ήπειρος κατά τους πιο πρόσφατους απελευθερωτικούς αγώνες αλλά και μία ήπειρος που ξεκινά να ακούγεται περισσότερο μέσω της Τριηπειρωτικής με τη φωνή της πρωτοπορίας των λαών της, της Κουβανικής Επανάστασης, έχει ένα πολύ σημαντικότερο καθήκον: εκείνο της δημιουργίας του δεύτερου ή τρίτου Βιετνάμ του κόσμου».

Επιπλέον, κεντρικό ρόλο έπαιξαν και οι αναφορές στις αμερικανικές στρατιωτικές επεμβάσεις σε χώρες όπως η Δομινικανή Δημοκρατία και η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, αλλά και το ζήτημα του απαρτχάιντ στη Νότια Αφρική και στη Ροδεσία (Ζιμπάμπουε). Χαρακτηριστικά, ο Έντουαρντ Εντλόβου της Αφρικανικής Λαϊκής Ένωσης της Ζιμπάμπουε επιτέθηκε από το βήμα του συνεδρίου στη Βρετανία για τη στήριξη του καθεστώτος απαρτχάιντ της Ροδεσίας. Ο ίδιος ο Τσε Γκεβάρα αναφέρθηκε επίσης στο απαρτχάιντ της Νότιας Αφρικής και της Ροδεσίας στο «Μήνυμα προς την Τριηπειρωτική», λέγοντας ότι:

«όταν οι μαύρες μάζες της Νότιας Αφρικής ή της Ροδεσίας ξεκινήσουν τον αυθεντικό τους επαναστατικό αγώνα, μία νέα εποχή θα έχει ανατείλει στην Αφρική».

Οι πολιτικές αποφάσεις

Η γενική διακήρυξη του Συνεδρίου της Τριηπειρωτικής, η οποία διαβάστηκε από την Μαρία Αμέλια Λόπες Φονσέκα του Κινήματος Πορτογαλικών Αποικιών, επιβεβαίωνε «το αναφαίρετο δικαίωμα όλων των λαών για την πλήρη πολιτική ανεξαρτησία και την υιοθέτηση κάθε αναγκαίας μορφής αγώνα, συμπεριλαμβανομένης και του ένοπλου αγώνα, για την επίτευξη αυτού του δικαιώματος». Εδώ, ο αντίπαλος αναγνωρίστηκε με σαφήνεια, και δεν ήταν άλλος πέρα από τον ιμπεριαλισμό των Γιάνκηδων, «τον αδιάλλακτο εχθρό όλων των λαών του κόσμου».

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου, υιοθετήθηκαν τα εξής ψηφίσματα:

1. Οι λαοί της Αφρικής, της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής θα απαντούσαν στις ιμπεριαλιστικές ενέργειες με επαναστατική ορμή και βία για να διασφαλίσουν τη συνεχή ανεξαρτησία τους και να βοηθήσουν στην απελευθέρωση άλλων χωρών που αυτή τη στιγμή πολεμούν εναντίον της αποικιοκρατίας.
2. Η καταδίκη των ιμπεριαλιστικών πολιτικών των ΗΠΑ, οι οποίες θεωρούνται ως ενέργειες στρατιωτικής επιθετικότητας απέναντι στην Ασία, στην Αφρική και στη Λατινική Αμερική.
3. Η καταδίκη του αποκλεισμού της Κούβας.
4. Η καταδίκη της κατοχής του Πουέρτο Ρίκο από τις ΗΠΑ.
5. Η επίτευξη συμφωνίας για το γεγονός ότι οι ιμπεριαλιστικές ενέργειες που δρομολογούνται από τις ΗΠΑ ήταν το θεμέλιο της συνεχιζόμενης καταπίεσης λόγω της διαιώνισης μίας παγκόσμιας δομής που ενθάρρυνε την εκμετάλλευση.
6. Η αλληλεγγύη στους ένοπλους αγώνες που διεξάγονταν στην Κολομβία, στο Περού, στη Βενεζουέλα και στη Γουατεμάλα.

Ακόμα περισσότερο, το Συνέδριο χαρακτηρίστηκε από την απόφαση για τη δημιουργία της Οργάνωσης για την Αλληλεγγύη των Λαών της Ασίας, της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής (*Organización de Solidaridad de los Pueblos de Asia, África y América Latina*, OSPAAAL). Πρόκειται για την μετεξέλιξη της Οργάνωσης Αλληλεγγύης των Αφρο-Ασιατικών Λαών (*Afro-Asian People's Solidarity Organisation*, AAPSO), η οποία είχε ιδρυθεί στο Κάιρο το 1957 και ηγούνταν από τον Ισμαέλ Τουρέ, αδερφό του πρώτου προέδρου της Γουινέας Αχμέντ Σέκου Τουρέ. Κατά το 4ο Συνέδριο της OSPAA στην Άκρα της Γκάνα τον Μάιο του 1965 αποφασίστηκε η συμπερίληψη της Λατινικής Αμερικής στο νέο οργανισμό, με απώτερο σκοπό την «ολική απελευθέρωση» όπως διατυπώθηκε από τον Μεχντί Μπεν Μπαρκά: τη βοήθεια προς τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα (όπως εκείνο των Παλαιστινίων), την ένταση τόσο των ειρηνικών όσο και των ένοπλων αγώνων στις τρεις ηπείρους, την υποστήριξη προς την Κουβανική Επανάσταση, το κλείσιμο των ξένων βάσεων, τον πυρηνικό αφοπλισμό και την αντίθεση στο απαρτχάιντ και στον φυλετικό διαχωρισμό. Αν και υπήρξαν διαφωνίες σχετικά με το αν η νέα οργάνωση θα έδρευε στην Αβάνα (θέση των εκπροσώπων της Κίνας

και της Κούβας) ή στο Κάιρο (θέση των εκπροσώπων της Σοβιετικής Ένωσης), τελικά επικράτησε η άποψη για την εγκατάσταση της OSPAAAL στην Αβάνα. Σκοπός της νέας οργάνωσης ήταν ο συντονισμός των επαναστατικών κινήματων και οργανώσεων παγκοσμίως. Σε αυτή τη βάση, η OSPAAAL κυκλοφορούσε το θεωρητικό περιοδικό *Tricontinental*, μέσω του οποίου διακινούνταν οι εμβληματικές της αφίσες αλληλεγγύης προς τα διάφορα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα του κόσμου.

Η κληρονομιά του Συνεδρίου της Τριηπειρωτικής

Ένα χαρακτηριστικό στοιχείο του Συνεδρίου της Τριηπειρωτικής ήταν το νεαρό της ηλικίας πολλών συμμετεχόντων στο Συνέδριο. Ο ίδιος ο Φιντέλ Κάστρο ήταν μόλις 39 ετών όταν έλαβε το βήμα κατά τη διεξαγωγή του Συνεδρίου. Αντίστοιχα νέοι ήταν οι εκπρόσωποι των αφρικανικών εθνικοαπελευθερωτικών κινήματων, όπως ο 41χρονος Αμίλκαρ Καμπράλ, η 27χρονη Άλις Μπαντιανγκάνα της Κονγκολέζικης Ένωσης Νεολαίας και της Αφρικανικής Ένωσης Γυναικών του Κονγκό, ο 38χρονος Μάριο Πίντο δε Ανδράδε του Λαϊκού Κινήματος για την Απελευθέρωση της Ανγκόλα (MPLA) και ο 45χρονος Εδουάρδο Μοντλάνε του Μετώπου για την Απελευθέρωση της Μοζαμβίκης (FRELIMO). Αλλά και οι Βιετναμέζοι εκπρόσωποι, όπως ο Νουίν Βαν Τιέν και ο Τραν Νταν Τουϊέν, οι οποίοι ήταν κάτω από 40 ετών. Ήταν άνθρωποι οι οποίοι είχαν γνωρίσει από πρώτο χέρι τη βία, την καταστολή και τις δολοφονίες των αποικιοκρατών στις χώρες τους και, λόγω όλων αυτών, αποφάσισαν να στραφούν στην ένοπλη πάλη για την ανεξαρτησία των χωρών τους. Η τοποθέτηση του Αμίλκαρ Καμπράλ από το βήμα του Συνεδρίου ήταν χαρακτηριστική:

«Οι παλιότερες και οι σημερινές εμπειρίες των διαφόρων λαών, η παρούσα κατάσταση των εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων στον κόσμο (ειδικά στο Βιετνάμ, στο Κονγκό και στη Ζιμπάμπουε), όπως και η κατάσταση της μόνιμης βίας ή, τουλάχιστον, των αντιφάσεων και των αναταραχών σε ορισμένες χώρες που έχουν κερδίσει την ανεξαρτησία τους μέσω του λεγόμενου ειρηνικού δρόμου, δείχνουν ότι οι συμβιβασμοί με τον ιμπεριαλισμό όχι απλά δεν λειτουργούν, αλλά και ότι ο φυσικός δρόμος για την εθνική απελευθέρωση, που επιβάλλεται στους λαούς από την ιμπεριαλιστική καταστολή, είναι ο ένοπλος αγώνας».

Πράγματι, αυτός ο δρόμος ακολουθήθηκε ύστερα από τη διεξαγωγή του Συνεδρίου σε μία σειρά χωρών. Η Γουινέα-Μπισάου, η Ανγκόλα, η Μοζαμβίκη και η Ζιμπάμπουε κέρδισαν την ανεξαρτησία τους ύστερα από χρόνια ένοπλων αγώνων. Στη Νικαράγουα, ο στηριζόμενος από τις ΗΠΑ δικτάτορας Αναστάσιο Σομόζα ανατράπηκε ύστερα από τον ένοπλο αγώνα των Σαντινίστας. Αντάρτικα κινήματα ξέσπασαν στην Κολομβία, στο Περού, στην Ουρουγουάη, στη Βενεζουέλα και στο Ελ Σαλβαδόρ. Και, φυσικά, δεν μπορεί να αγνοηθεί η ήττα των Αμερικανών στο Βιετνάμ, ύστερα από έναν αγώνα που δέχτηκε την παγκόσμια αλληλεγγύη και υποστήριξη από τους λαούς παγκοσμίως.

Αντίστοιχα, όμως, δεν μπορεί να αγνοηθεί η απάντηση που έδωσε ο ιμπεριαλισμός αμέσως μετά τη

διεξαγωγή του Συνεδρίου. Μόλις ένα μήνα μετά από αυτή, ο Κβάμε Ενκρούμα, ο σοσιαλιστής πρώτος πρόεδρος της Γκάνα και πρωταγωνιστής του εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος της χώρας του, ανατράπηκε ύστερα από, υποστηριζόμενο από τη CIA, πραξικόπημα, την ώρα που εκείνος βρισκόταν σε επίσημη επίσκεψη στο Βόρειο Βιετνάμ και στην Κίνα. Ο Σαλβαδόρ Αλιέντε, εκ των συμμετεχόντων στο Συνέδριο της Τριηπειρωτικής, ανατράπηκε επίσης λίγα χρόνια αργότερα κατά το πραξικόπημα της 11ης Σεπτεμβρίου 1973 στη Χιλή, όντας κρίκος μίας μακράς αλυσίδας αμερικανικών στρατιωτικών επεμβάσεων στη Λατινική Αμερική.

Σήμερα, 60 χρόνια μετά το Συνέδριο της Τριηπειρωτικής, οι ΗΠΑ συνεχίζουν αλλά και εντείνουν τη χρήση των πιο βρώμικων μεθόδων επιβολής σε παγκόσμιο επίπεδο. Πόλεμοι, βομβαρδισμοί, ανατροπές και απαγωγές ηγετών χωρών είναι μόνο μερικά δείγματα του ρεπερτορίου τους, το οποίο θέλουν να κάνουν σαφές σε κάθε περίπτωση. Είναι οι κινήσεις που κάνει η Αυτοκρατορία όταν βλέπει ότι υπάρχουν ακόμα λαοί στον κόσμο οι οποίοι διεκδικούν την αξιοπρέπειά τους και το δικαίωμά τους να ορίζουν οι ίδιοι τις τύχες τους. Σήμερα, τα λόγια με τα οποία ο Τσε Γκεβάρα έκλεισε το «Μήνυμα προς την Τριηπειρωτική» αντηχούν δυνατά:

«Η κάθε μας δράση είναι μία κραυγή μάχης απέναντι στον ιμπεριαλισμό και ένας ύμνος μάχης για την ενότητα των λαών απέναντι στον μεγαλύτερο εχθρό της ανθρωπότητας: τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Όπου κι αν μας ξαφνιάσει ο θάνατος, ας είναι ευπρόσδεκτος, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή η κραυγή μάχης μπορεί να φτάσει σε ευήκοα ώτα και ένα άλλο χέρι μπορεί να εκταθεί για να κρατά τα όπλα μας και άλλοι άνθρωποι να είναι έτοιμοι να ψάλλουν το πένθος υπό το στακάτο των οπλοπολυβόλων και να ηχήσουν νέες κραυγές πολέμου και νίκης».

Ας έρθει η ώρα που θα νικήσουν οι λαοί του κόσμου.

*ο τίτλος «Τρεις ήπειροι ενωμένες για ένα ιδανικό...» είναι απόσπασμα από τον Ύμνο της Τριηπειρωτικής

Παραπομπές

Barcia, M. (2009). 'Locking horns with the Northern Empire': anti-American imperialism at the Tricontinental Conference of 1966 in Havana. *Journal of Transatlantic Studies*, 208-217. doi:10.1080/14794010903069052

Cabral, A. (1966). *The Weapon of Theory*. Ανάκτηση από marxists.org: <https://www.marxists.org/subject/africa/cabral/1966/weapon-theory.htm>

Castro, F. (1966). *At the Closing Session of the Tricontinental Conference*. Ανάκτηση από marxists.org: <https://www.marxists.org/history/cuba/archive/castro/1966/01/15.htm>

Guevara, C. (1967). *Message to the Tricontinental*. Ανάκτηση από marxists.org:
<https://www.marxists.org/archive/guevara/1967/04/16.htm>

Padilla, F. C., & Palieraki, E. (2019). Hasta Siempre, OSPAAAL! *NACLA Report on the Americas*, 410-421.
doi:10.1080/10714839.2019.1693002

Tricontinental: Institute for Social Research. (2025, 12 9). *Imperialism Will Inevitably Be Defeated: The Re-Emergence of the Tricontinental Spirit (Dossier No. 95)*. Ανάκτηση από thetricontinental.org:
<https://thetricontinental.org/dossier-tricontinental-conference-60/>

Young, R. J. (2005). Postcolonialism: From Bandung to the Tricontinental. *Historein*, 5, 11-21.
doi:10.12681/historein.70